RÅDETS AFGØRELSE (FUSP) 2021/394

af 4. marts 2021

om ændring af afgørelse 2014/119/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 29,

under henvisning til forslag fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den 5. marts 2014 vedtog Rådet afgørelse 2014/119/FUSP ([1]).

(2) På grundlag af en gennemgang af afgørelse 2014/119/FUSP bør anvendelsen af restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer forlænges indtil den 6. september 2021 for så vidt angår én person og indtil den 6. marts 2022 for så vidt angår syv personer, og oplysningerne om to personer bør udgå. Oplysningerne i bilaget til afgørelse 2014/119/FUSP om retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, bør ajourføres.

(3) Afgørelse 2014/119/FUSP bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

I afgørelse 2014/119/FUSP foretages følgende ændringer:

1) Artikel 5, stk. 2, affattes således:

»Denne afgørelse finder anvendelse indtil den 6. marts 2022. For så vidt angår bilagets punkt 17 finder foranstaltningerne i artikel 1 anvendelse indtil den 6. september 2021.«

2) Bilaget ændres som anført i bilaget til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 4. marts 2021.

På Rådets vegne
A.P. ZACARIAS
Formand

([1]) Rådets afgørelse 2014/119/FUSP af 5. marts 2014 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Ukraine (EUT L 66 af 6.3.2014, s. 26).

BILAG

Bilaget til afgørelse 2014/119/FUSP ændres således:

1) I afdeling A (»Liste over personer, enheder og organer som omhandlet i artikel 1«) udgår oplysningerne om følgende personer:

13. Dmytro Volodymyrovych Tabachnyk

15. Serhiy Hennadiyovych Arbuzov.

2) Afdeling B (»Ret til et forsvar og ret til en effektiv retsbeskyttelse«) affattes således:

»B. Ret til et forsvar og ret til en effektiv retsbeskyttelse

Retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse i henhold til Ukraines strafferetsplejelov

Artikel 42 i Ukraines strafferetsplejelov (»strafferetsplejeloven«) fastsætter, at enhver person, der er mistænkt eller tiltalt i straffesager, har ret til et forsvar og ret til en effektiv retsbeskyttelse. Dette omfatter: ret til information om, hvilken strafbar handling personen er mistænkt eller tiltalt for; ret til udtrykkelig og hurtig information om personens rettigheder i henhold til strafferetsplejeloven; ret til at have adgang til en forsvarsadvokat, når vedkommende første gang har anmodet herom; ret til at indgive begæring om proceduremæssige foranstaltninger; og ret til at anfægte afgørelser, handlinger og undladelser fra efterforskeres, offentlige anklageres og undersøgelsesdommeres side.

Artikel 303 i strafferetsplejeloven sondrer mellem afgørelser og undladelser, der kan anfægtes forud for retssagen (stk. 1), og afgørelser, handlinger og undladelser, der kan tages i betragtning i retten under den forberedende sagsbehandling (stk. 2). Artikel 306 i strafferetsplejeloven fastsætter, at klager over efterforskeres eller offentlige anklageres afgørelser, handlinger eller undladelser skal behandles af en lokal rets undersøgelsesdommer under tilstedeværelse af klageren eller dennes forsvarsadvokat eller retlige repræsentant. Artikel 308 i strafferetsplejeloven fastsætter, at klager over efterforskeres eller offentlige anklageres manglende overholdelse af en rimelig frist under efterforskningen forud for retssagen kan indgives til en overordnet offentlig anklager og skal behandles senest tre dage efter, at de er indgivet. Desuden anføres i artikel 309 i strafferetsplejeloven de afgørelser truffet af undersøgelsesdommere, der kan anfægtes ved appel, og at andre afgørelser kan gøres til genstand for retslig prøvelse under den forberedende sagsbehandling i retten. Endvidere er en række proceduremæssige efterforskningsforanstaltninger kun mulige, hvis en undersøgelsesdommer eller en ret har truffet en afgørelse (f.eks. beslaglæggelse af formuegoder i henhold til artikel 167-175 og frihedsberøvelsesforanstaltninger i henhold til artikel 176-178 i strafferetsplejeloven).

Anvendelse af retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse på hver af personerne på listen

1. Viktor Fedorovych Yanukovych

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Viktor Fedorovych Yanukovych, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af afgørelse af 11. august 2020 fra Ukraines høje antikorruptionsdomstol, hvori domstolen behandlede begæringen fra Ukraines nationale kontor for bekæmpelse af korruption og gav tilladelse til at anholde Viktor Fedorovych Yanukovych. Undersøgelsesdommeren bekræftede i retsafgørelsen, at der foreligger en rimelig mistanke om, at Viktor Fedorovych Yanukovych har medvirket til en strafbar handling vedrørende uretmæssig tilegnelse, og bekræftede Viktor Fedorovych Yanukovychs status som mistænkt i straffesagen.

Den høje antikorruptionsdomstol fastslog desuden, at Viktor Fedorovych Yanukovych har opholdt sig uden for Ukraine siden 2014. Domstolen konkluderede, at der var tilstrækkelig grund til at antage, at Viktor Fedorovych Yanukovych skjulte sig for organerne, der står for efterforskningen forud for retssagen.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Viktor Fedorovych Yanukovych har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet i den høje antikorruptionsdomstols afgørelse, og som kan tilregnes Viktor Fedorovych Yanukovych, har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

2. Vitalii Yuriyovych Zakharchenko

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Vitalii Yuriyovych Zakharchenko, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af undersøgelsesdommerens afgørelser af 21. maj 2018, 23. november 2018 og 27. november 2019, der giver tilladelse til at frihedsberøve Vitalii Yuriyovych Zakharchenko.

Rådet har desuden oplysninger om, at de ukrainske myndigheder har truffet foranstaltninger til at eftersøge Vitalii Yuriyovych Zakharchenko. Den 12. februar 2020 besluttede efterforskningsorganet at opføre Vitalii Yuriyovych Zakharchenko på listen over internationalt eftersøgte og videresendte anmodningen til afdelingen for internationalt politisamarbejde hos Ukraines nationale politi med henblik på indførelse i INTERPOL's database.

Den 28. februar 2020 blev efterforskningen forud for retssagen genoptaget, og der blev foretaget procedure- og efterforskningsmæssige skridt. Efterforskningsorganet indstillede den 3. marts 2020 efterforskningen forud for retssagen og konkluderede, at Vitalii Yuriyovych Zakharchenko skjuler sig for efterforskningsorganet og retten for at unddrage sig strafansvar, at hans opholdssted er ukendt, og at alle efterforsknings- (eftersøgnings-) og proceduremæssige foranstaltninger, der kan iværksættes, uden at den mistænkte er til stede, er blevet iværksat. Denne afgørelse om indstilling kunne påklages.

Det kan ikke konstateres, at der er sket krænkelse af retten til et forsvar eller retten til en effektiv retsbeskyttelse under de omstændigheder, hvor forsvaret ikke udøver disse rettigheder.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Vitalii Yuriyovych Zakharchenko har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet ovenfor, og som kan tilregnes Vitalii Yuriyovych Zakharchenko, har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

3. Viktor Pavlovych Pshonka

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Viktor Pavlovych Pshonka, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af, at der blev afleveret en skriftlig meddelelse om mistanke den 22. december 2014, at afgørelsen af 16. juni 2017 om at stille straffesagen i bero kunne påklages, og af undersøgelsesdommerens afgørelser af 12. marts 2018, 13. august 2018 og 5. september 2019, der giver tilladelse til at frihedsberøve Viktor Pavlovych Pshonka med henblik på at fremstille ham for retten for at deltage i retsmødet vedrørende begæring om anvendelse af varetægtsfængsling.

Rådet har oplysninger om, at de ukrainske myndigheder har truffet foranstaltninger til at eftersøge Viktor Pavlovych Pshonka. Den 24. juli 2020 blev der sendt en anmodning om international retshjælp til Den Russiske Føderations kompetente myndigheder med henblik på at fastslå Viktor Pavlovych Pshonkas opholdssted og afhøre ham. Denne anmodning er stadig ikke imødekommet. Efterforskningen forud for retssagen blev stillet i bero den 24. juli 2020 grundet behovet for at foretage proceduremæssige foranstaltninger inden for rammerne af det internationale samarbejde.

De russiske myndigheder afslog de anmodninger om international retshjælp, der blev sendt til dem i 2016 og 2018.

Ukraines høje antikorruptionsdomstol afviste desuden i sin afgørelse af 2. oktober 2020 den klage, som Viktor Pavlovych Pshonkas advokat havde indgivet med henblik på annullation af meddelelsen om mistanke af 23. december 2014. Domstolen konkluderede, at meddelelsen om mistanke var blevet forkyndt i overensstemmelse med Ukraines strafferetsplejelov, og bekræftede Viktor Pavlovych Pshonkas status som mistænkt i straffesagen.

Ukraines høje antikorruptionsdomstol afviste den 7. maj 2020 og den 9. november 2020 en anmodning om at indlede en procedure, der blev fremsat på grundlag af en klage fra advokater over passivitet i straffesagen hos Ukraines nationale kontor for bekæmpelse af korruption. Appelafdelingen hos den høje antikorruptionsdomstol stadfæstede disse afgørelser henholdsvis den 1. juni 2020 og den 26. november 2020.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Viktor Pavlovych Pshonka har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet i den høje antikorruptionsdomstols afgørelse, og som kan tilregnes Viktor Pavlovych Pshonka, og den tidligere manglende imødekommelse af anmodningerne om international retshjælp har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

6. Viktor Ivanovych Ratushniak

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Viktor Ivanovych Ratushniak, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af undersøgelsesdommerens afgørelser af 21. maj 2018, 23. november 2018 og 4. december 2019, der giver tilladelse til at frihedsberøve Viktor Ivanovych Ratushniak med henblik på at fremstille ham for retten for at deltage i retsmødet vedrørende begæring om anvendelse af varetægtsfængsling.

Rådet har oplysninger om, at de ukrainske myndigheder har truffet foranstaltninger til at eftersøge Viktor Ivanovych Ratushniak. Den 12. februar 2020 besluttede efterforskningsorganet at opføre Viktor Ivanovych Ratushniak på listen over internationalt eftersøgte og videresendte anmodningen til afdelingen for internationalt politisamarbejde hos Ukraines nationale politi med henblik på indførelse i INTERPOL's database.

Den 28. februar 2020 blev efterforskningen forud for retssagen genoptaget med henblik på at foretage procedure- og efterforskningsmæssige skridt. Efterforskningsorganet indstillede den 3. marts 2020 efterforskningen forud for retssagen og konkluderede, at Viktor Ivanovych Ratushniak skjuler sig for efterforskningsorganet og retten for at unddrage sig strafansvar, at hans opholdssted er ukendt, og at alle efterforsknings- (eftersøgnings-) og proceduremæssige skridt, der kan foretages, uden at den mistænkte er til stede, er blevet foretaget. Denne afgørelse om indstilling kunne påklages.

Det kan ikke konstateres, at der er sket krænkelse af retten til et forsvar eller retten til en effektiv retsbeskyttelse under de omstændigheder, hvor forsvaret ikke udøver disse rettigheder.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Viktor Ivanovych Ratushniak har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet ovenfor, og som kan tilregnes Viktor Ivanovych Ratushniak, har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

7. Oleksandr Viktorovych Yanukovych

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Oleksandr Viktorovych Yanukovych, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund.

Rådet har oplysninger om, at de ukrainske myndigheder har truffet foranstaltninger til at eftersøge Oleksandr Viktorovych Yanukovych, der opholder sig i Den Russiske Føderation og unddrager sig efterforskningen.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Oleksandr Viktorovych Yanukovych har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet ovenfor, og som kan tilregnes Oleksandr Viktorovych Yanukovych, har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

9. Artem Viktorovych Pshonka

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt for Artem Viktorovych Pshonka i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af, at der blev afleveret en skriftlig meddelelse om mistanke den 29. december 2014, at afgørelsen af 16. juni 2017 om at indstille straffesagen kunne påklages, og af undersøgelsesdommerens afgørelser af 12. marts 2018, 13. august 2018 og 5. september 2019, der giver tilladelse til at frihedsberøve Artem Viktorovych Pshonka med henblik på at fremstille ham for retten for at deltage i retsmødet vedrørende begæring om anvendelse af varetægtsfængsling.

Rådet har oplysninger om, at de ukrainske myndigheder har truffet foranstaltninger til at eftersøge Artem Viktorovych Pshonka. Den 24. juli 2020 blev der sendt en anmodning om international retshjælp til Den Russiske Føderations kompetente myndigheder med henblik på at fastslå den mistænktes opholdssted og afhøre ham. Denne anmodning er stadig ikke imødekommet. Efterforskningen forud for retssagen blev indstillet den 24. juli 2020 grundet behovet for at foretage proceduremæssige skridt inden for rammerne af det internationale samarbejde.

De russiske myndigheder afslog den anmodning om international retshjælp, der blev sendt til dem i 2018.

Ukraines høje antikorruptionsdomstol afviste i sin afgørelse af 8. juli 2020 den klage, som Artem Viktorovych Pshonkas advokat havde indgivet med henblik på annullation af afgørelsen af 30. april 2015 om at stille efterforskningen i bero forud for retssagen. Domstolen konkluderede også, at meddelelsen om mistanke var blevet forkyndt i overensstemmelse med Ukraines strafferetsplejelov, og bekræftede Artem Viktorovych Pshonkas status som mistænkt i straffesagen.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Artem Viktorovych Pshonka har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet i den høje antikorruptionsdomstols afgørelse, og som kan tilregnes Artem Viktorovych Pshonka, og den tidligere manglende imødekommelse af anmodningen om international retshjælp har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

12. Serhiy Vitalyovych Kurchenko

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Serhiy Vitalyovych Kurchenko, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de

straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af undersøgelsesdommerens afgørelse af 7. marts 2018, der giver tilladelse til en særundersøgelse in absentia. Forsvaret blev endvidere den 28. marts 2019 underrettet om afslutningen af efterforskningen forud for retssagen og fik adgang til at gøre sig bekendt med materialet. Rådet har oplysninger om, at forsvaret er i færd med at gøre sig bekendt med materialet.

Appelretten i Odessa gav anklagemyndigheden medhold ved sin afgørelse af 29. april 2020 og idømte Serhiy Vitalyovych Kurchenko en forebyggende foranstaltning i form af varetægtsfængsling. Retten fastslog endvidere, at Serhiy Vitalyovych Kurchenko havde forladt Ukraine i 2014, og at hans opholdssted ikke kunne fastslås. Retten konkluderede, at Serhiy Vitalyovych Kurchenko skjuler sig for organerne, der står for efterforskningen forud for retssagen, for at undgå strafansvar.

Rådet blev underrettet om, at de ukrainske myndigheder den 29. april 2020 sendte en anmodning om international retshjælp til Den Russiske Føderation, som blev returneret den 28. juli 2020 uden at være blevet efterkommet.

I overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er Rådet af den opfattelse, at de perioder, hvor Serhiy Vitalyovych Kurchenko har unddraget sig efterforskningen, ikke skal indgå i beregningen af den periode, der er relevant for vurderingen af respekt for retten til en rettergang inden for en rimelig frist. Rådet er derfor af den opfattelse, at de omstændigheder, der er beskrevet i afgørelsen fra Appelretten i Odessa, og som kan tilregnes Serhiy Vitalyovych Kurchenko, og den tidligere manglende imødekommelse af anmodningen om international retshjælp har bidraget væsentligt til efterforskningens varighed.

17. Oleksandr Viktorovych Klymenko

Straffesagen vedrørende uretmæssig tilegnelse af offentlige midler eller aktiver er stadig i gang.

Oplysningerne i Rådets sagsakter viser, at retten til et forsvar og retten til en effektiv retsbeskyttelse for Oleksandr Viktorovych Klymenko, herunder den grundlæggende ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, er overholdt i de straffesager, som Rådet har lagt til grund. Dette fremgår navnlig af undersøgelsesdommerens afgørelser af 1. marts 2017 og 5. oktober 2018, der giver tilladelse til en særundersøgelse in absentia. Rådet noterer sig, at forsvaret blev underrettet om afslutningen af efterforskningen forud for retssagen i henholdsvis 2017 og 2018, og at det siden har modtaget materiale fra straffesagen med henblik på at gøre sig bekendt hermed. Forsvaret er i færd med at gennemgå og undersøge den store mængde materiale, der er til rådighed i forbindelse med efterforskningen forud for straffesagen. Rådet er af den opfattelse, at den lange periode til at gøre sig bekendt med materialet må tilskrives forsvaret.«